

GÁRDONYI GÉZA

BOJGÁS AZ VILÁGBA

MÖG MÁS MINDÖNFÉLE

**VAGYIS E ZA NYÓTZADIK KÖNYVEM,
DE ÚGY IS VAGYOK ÉN MÁN EVVEL MINT AKINEK A
NYÓTZADIK GYERMÖKE SZÜLETIK, HOGY ASZONDI EZ
LÖGYÖN A ZUTÓSÓ**

**IRTAM ÉN MAGAM
AZ SALYÁT KEZEMMEL
GÖRE GÁBOR
BIRÓ ÚR**

**EBBÜL A KÖNYVBÜL EZ MÁN A
NYÓTZADIK ERESZTÉS MER MÖ-
GEN ELFOGYOTT**

**NYOMTATTÁK EBBE A ZESZTENDŐBE
DANTE ÚR
KÖNYVESPÓTZÁRUL KAPKODHATÓ
MÖG MINDÖN KÖNYVES BÓTBUL**

TARTALOM

Itt kezdődik.

A bárónéval így beszélgettem.

Kátsáról is szólok.

A högyes ország íjen.

Tapasztalat a tiroli országrúl.

Szó az nagy Mérgelődésrül.

Itt leíródik, hogy milen az a farantzia Város?

A Tejfől Torony.

Tapasztalat a párizsi vendégfogadónál.

A perzsa Tsászárral így tanálkoztunk.

A mázsáló masina.

Mindön huntzutság párisba is.

A babilonyok.

A sógor is embör, ha ugy fordul a sor.

Tilos a kártyázás.

A gyesznóval így jártunk.

A hideg-szörszám.

Beszélgetés.

Itélet.

Beszélgetés.

A fíjammal így jártam.

Levél a kohol mérögrül.

A barnumi komédiába szörzött tapasztalatok.

Beszélgetés.

Levél a parádés vizrül.

Még ez is Pestön történt.

Itt kezdődik.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá mink is olvastuk, hogy két nímöt möggyalogta párizst, mégpedig hordóval, hogy gurították maguk előtt. Mondok a sógornak, ahát okos két embör löhet, hogy úgy indult el, mink is mögtehetnénk, de hogyan is van, hogy mink is mán mindönhol lyártunk, tsak párizsba nem. Hogyan löhet ez?

- Hát aszondi a sógor nagy a világ ö. m. a f. sok falu, sok város tanálkozik benne, valahogy elkerültük ö. m. a f.

Mondok mégis azt a párizs városát kár vót elkerülnünk, mer én arról mán sokat hallottam a zulyságba is sokszor olvastuk. Mög köllene tapasztalni sógor aztat.

- Tapasztajja a ménkü, feleli a sógor, neköm mán ölég vót.

- Hát mondok nem rösteli-e kend, hogy két nímöt többet mer?

A sógor tsak pélpázik, tsak egondókozik, végre is aszondi, gondójja mög kend mennyi tuskébe keveröttünk, mikor amerikát akartuk mögnézni! Nem azt sóhajtozta-e kend is, hogy bár mégögyször rátöhesse a lábát az hazai földre, ki nem húzhati kendöt hat ökor se Magyarországból.

Erre én is pélpázok gondókozik, de mondok aztán párizs nem amerika, a világra szóló kiállítás se kőrösi hetivásár, hanem azt azért tsinájják, hogy még a zokos embör is okosabb lögyön tüle. Hát mondok ha kend nem akar okosodni, elmögyök én magam, de látatlanba nem hagyom sömmiképpen se.

Mögtsováli a fejit, hogy aszondi, tsak az a tengör ne vóna a világon, még most is ha gombóztot öszök, mindig tengörül álmodok utána, ö. m. a f.

Hogy a sógor a tengört emlögette, magam is nagyot gondókoztam, hogy mondok eccör lyártam ralyta, akkor is mingyán láttam, hogy nem magyarnak való. De mán én ojjan embör vagyok, hogy ha valami gondolat belefészkelődik az felyembe, hiába fordulok én az másik ódalamra, mög visszafordít, hát fogom a kalapom, mönök a mestör úrhon, mondok mutassa tsak a föld képit, möre van az a párizs? messzire van-e vagy közel? mennyi pézzel lyárhatnánk mög azt a párizst?

Elibém terjeszti a mestör a föld képit, hát alig egy arasz párizs budapesttül, tengör mög nincs is közte, tsak ódaldaslag.

- No mondok ezt vak embör is möglyárhati. Hát tsak pelejbászolja ki mestör uram, hogy möre mönnyünk, elviszöm magammal ezt a föld képit, oszt majd eligazodunk rajta.

- De aszondi a mestör mit akarnak? Mikorra odaérnének kentök, vége az kiállításnak, vasuton lyár oda mindönki.

- De a sokba kerül, mondok.

- Ihol a zujság feleli, ebbe hirdetik, hogy mennyi a kötség.

Zsebre töszöm a zujságot oszt mondok a sógornak akasza le kend az tarisznyát. Ma beszéljük mög hogy lássuk-e Párizst vagy ne lássuk?

Kiballagtunk a szőlöbe.

Kiteritöm a zujságot a gyöpre oszt olvasom, hogy aszondi 300-áz 60 korona oda vissza.

Aszondi a sógor, ne is olvassa kend tovább, mert a 300-áz 60 korona után most már akármi van írva, nem nekünk van írva ö. m. a f.

Mondok ehhat tsakugyan nem nekünk való, de azért tsak elolvastam, hogy oda vissza mindön kötség benne van 10-iz napra.

Aszondi a sógor, 300-áz koronán három lyó ökröt vöhetök, vagy két lyó tehenet ö. m. a f.

- Hát mondok ez is igaz, de az is igaz, hogy tehenet ökröt mindönkor árulnak, de világra szóló kiállitást nem mindönkor.

Olvasom aztán, hogy aszondi baleset biztosítás 10-iz ezör korona, vagyis akit baleset ér 10-iz ezör korona az a felye párnája.

Ez a része a hirdetésnek még leginkább tetszött nekünk, mert az is eszünkbe jutott, hogy pestön a masina tartókra ez van rá írva. *Mindönkit érhet szöröncsétlenség.*

- Lássá kend mondok még nyerhetünk is, mint a pannarámába.

Hát már akkor a sógor is jobban högyözte a fülit.

Mondok neki ugatásbul ért az kutya, szóbúl a zembör, gyerünk el abba az utaztató hivatalba, löhet hogy van ott ótsóbbra szabott utaztatás is, mög aztán nem patika az, hogy alkudni ne löhessön.

Hát így kerültünk föl mögen pestre.

Nagynehezen mögtanáltuk az utaztató hivatalt, oszt mondok, parasztnak való utazás erányába tudakolódnánk.

- Hányan vónának? kérdi a bótos.

- Hát ha nem dörága mondok, akkor ketten, ha pedig dörága, akkor egyen se.

Forgati a sok tzédulát, oszt aszondi, hát 200-áz 25-t korona az ára harmadik osztájon, párizsba, jegyök, külön szoba 10-iz napra való élelmezés belépőjegy a kiállitásra, mindön benne van.

- Mondok a külön szobába nem öggyesülök bele, mert mink a sógorral egygyütt élünk egygyütt halunk.

Aszondi a sógor.

- Mi az a zélelmezés? ö. m. a f.

Aszondi a bótos:

- Röggel kává, délbe három tál étel, este is.

- No az nem köll, mongyuk, mind a ketten, tarisznyával lyárunk mink még az mönnyek országába is, számitsuk fére a zélelmet mög a külön szobát.

No így aztán mögalkuttunk 100-áz 80-van koronába, adott is a bótos egy kis könyvet, hogy aszondi ebbül szögygyék ki sorba az tzédulákat.

- No mondok ne siessünk, hanem várlya mög míg egy kis beszélgetésre kimögyünk a kapu alá, hogy möghányuk vessük a sógorral a zögygyességöt aztán vissza is gyövünk talán.

Hát ott tanakottunk vagy két óra hosszájig, aztán visszamöntünk, de már akkor másik zsidó ült ottan. Mögen ulyra kezük az beszélgetést, de 10-z koronával többet számított, hijába montuk neki, hogy a másik embörségösebben számolt, hát mögen kimöntünk, hogy tanátskozunk. Mikor már egy órát tanátskoztunk, mondok, gyerünk most már vissza mert mögen

másik zsidó ül majd a bótba, hát mondok aztán odabe hogy mondok azt a 80-van koronát engeggye el, lögyön kerek 100-áz korona az utazás, de a baleset biztosítás is lögyön benne.

Hát lám mijen huntzut a pesti botos nem hogy engedött vóna, hanem még nekünk köllött két koronával mögtódanunk a kótségöt, az baleset erányába, hogy azt is elnyerhessük.

A bárónéval így beszélgettem.

Mikor székös fehérvárt kajátott a kandoktor, kigyugom a fejemet, hogy mondok hagy lássam ezt a hirös várost ahol a magyar kirájokat ferslóg ládába szokták temetni, hát a városbul nem sokat láttam hanem egy bagonybul látom ám, hogy a méltóságos báróné tarti ki az méltóságos felyit mint valami husvéti kaláts.

Éntöget a kögyes kezejivel, hogy mönnyek oda, valamit mondana, hát leereszködik, kérdöm az kandoktort, hogy mondok, hány pörtzenet?

Aszondi huszonöt. No mondok akkor telik.

Hát odaballagok, köszönök neki, hogy mondok aggy isten jónapot méltóságos asszonyom. Egy tsókot is littventök a kezire.

Elkérdözi, hogy hova utazok? ú aszondi, tsak sijnóokra mögyön, üjkek bé addig hozzá egy kis beszélgetésre, mer maga van.

Hát beültem hozzá, röttentő szép bagony vót, nem lótza vót benne mint a miénkbe, hanem piros bársony divány, mög tyükör az falán kettő, de mög is fizettette a kandoktor a bárónét amér odaültetött, még tán 10-iz koronát is fizetött értem. No gondótam, eddig ezt se tuttam, hogy a zén beszélgetésöm ennyit ér székös fejeváltul silyófokig.

Hát szivesen és illendőképpen felelgettem mindönféle kérdésére, tsak azt rösteltem, hogy nem vagyok mögborotválkozva, montam is neki, hogy mondok ha tsak egy órával is előbb tudom, hogy öszvetanátkozok Méltóságos asszonyommal, mögborotválkoztam vóna hátul a kiskupétába, mert möte ugy öszkertzolt az borbéjlegény az borbéjok versöngési, azóta a tarisznyámba töszöm a borotvám is, ha útra kelök.

- Sömmi az aszondi, kedves embör neköm kend így is.

Oszt nyúti az tzigárétli szivart, hogy gyútsak rá.

- Köszönöm a kögyességit mondok, de gyermekkorom óta nem szivok papiroost, mán tsak inkább dohányt pélpálok.

- Hát aszondi gyútson rá akkor az pélpájára tsakúgy mint otthon.

No ennek megörültem, mert mingyán könnyebben ered az szó, mihánt füst is segíti. Hát rágyútottunk ő az tzigárétlit vötte a szályába, én mög kellő tisztösség tudással sörtzentöttem neki a gyútó szálat az tomporomon aztán magam is rágyútottam.

Szétpillantok aztán, hogy hova köpjem mán a pélpám keserűjét, de nem láttam alkalmatos sarkot. No nyitva van a zablak szöröntsére.

De még fele tályán se szittam a pélpámat, káromkodik ám odaki az kandoktor, hogy aszondi.

- A herkentyűjét a parasztjának a felyemre köpköd-e kend?

Mondok hát.

- Minek áll oda? Nem öleg hosszú ez a gözös, hogy éppen oda áll ahol én pélpázok.

Mögen káromkodik.

- Lassabban mondok, előbb tuggya mög kivel beszél?

- Hát kivel?

Mondom neki.

Hát megőrül.

- Hej aszondi inkább köpjék kend az sapkám közepibe, tsakhogy láthatom élő eleven Szöméjös valóságába.

Hát oszt hogy ijen barátságosra fordult a Veszeködés, kihalaltam egykicsit a zablakon, hogy mondok hát hová való? hány gyermeke van? mög másefféle. Tsak azután hogy mögen állomásra érköztünk eszmélköttem, hogy az Méltóságos Asszonnyal is illene mán valamit szólanom. Hát visszaültem az hejemre oszt mondok valami köllemetös beszélgetést kezgyünk, hát mondok.

- Méltóságos asszonyom hány esztendös löhet?

- Bizony aszondi 42-tő is elmúltam.

- Tsak? mondok, én bizony öregebbnek véltem 10-iz esztendővel is. Dehát antul lyobb, ha fíjatalabb.

Törőgeti a zórát a zsebkendőjével oszt aszondi.

- Hát maga? aszondi.

Bizony mondok azt mán magam is mögkérözöm etcör az Pelébános úrtól, mer ott bevagyok írva. Etcör mán kéröztem, de a régön vót. Akkor 35-t éves vótam. Hát hogy hányba születtem azt nem tudom tsak azt tudom, hogy tavasz fele születtem ganalyhordás idején, így monta édös anyám, mer ő leglyobban emléközött reá.

Igy elbeszélgettünk nagy szép barátságosan.

Hanem duhasztó nagy meleg vót abba a bogonyba is, a kánikulai nap úgy befütött oda is, akártsak kinyér sütő Kemöntzébe utasztunk vóna.

Mondok látom magának is melege van méltóságos asszonyom, de nem is tsuda, takarosan möghizott, möte nem tanálkoztunk.

Akközbe eszömbe jut, hogy a tsizmaszapot a báróné nem kedveli, hát mondok én is kedvesködök neki, hogy lássa hogy nem vagyok kanász, hát levetöttem mind a két Tsizmámat, oszt bégyugtam az bársony divány alá.

Kátsáról is szólok.

Kátsáruul még tsak most kezdök szólani, mert hogy szavamat ne felejcsem, kikisért bennüket a zállomásra, oszt mondok neki.

- Bötsüld mög magadat ameddig odalyárunk, mert ha kártétel tanálkozik a faluba, oszt nem tuggyák ki a bünös? hát mindig te kerülsz tsávába, azt is tudhatod.

- Nem leszek én otthon, feleli gondóková.

- Akárhon löszöl mögtanálnak.

- Engöm hát nem.

- Hát hova mégy?

- Oda, ahova biró uraimék.

- Pézbe kerül a mondok teneköd pedig nintsen, hapedig van, hát aszondom, hogy lyobb ha nem vóna.

Igy mögéntöttem.

Hát aszondi ne gondujjak sömmi hamisságot úruła, mert úneki nints píze egy garasa se, hanem itt a hegedüje, fölül a masinyiszta mellé, oszt hegedül neki párizsig.

Avval tsakugyan látom, hogy a masina felé ballag. Még akkor állt a gőzös.

Kihajlok a zablakon, hogy mondok mögnézöm, hogy alkuszik a Masinisztával, hát majdnem vasuti szöröntsétlenség történt, mert a bagony ódala kifordult velem, oszt én is kifordultam, de hármát is fordútam mikorra leestem a földre vagyishogy a zutazók katujáira.

- Tyhú, azt a vasuti kirelájzumát ennek a bagonynak mondok, mögen elfelettem hogy ablakformára tsinálik a zajtót.

Avvót a szöröntse, hogy holmi Katujákra estem, visitott is egy úri asszonyság, hogy aszondi lyaj a kalap. Mondok a kalapomnak sömmi balya. Neköm se hálistennek.

De aszondi a zén kalapom, mondok hát abba se én vagyok hibás, hanem hogy mér tötte olyan hitvány papiros Katujába.

Nézi a zasszonság, hát mint a palatsénta. Dehát a zú gongya.

Tsóváli a felyit a sógor hogy aszondi, hej sógor sömmi baja se esött kendnek.

- Mér mondok.

- Hát elfelejtötte kend, hogy tiz ezör korona van a balesetre?

- No mondok ehát igazán kár, hogy legalább a kisujjom ki nem fitzemödött.

Kátsa ekközbe elveszött, oszt a gőzös is megindult. Pélpázunk. A sógor kiki nézött a zablakon, mög mögen kinézött. Látom valami Gongya van. Mög is szólal, hogy aszondi de soká nem állunk mög, hát mondok sohse szorongassa kend se ne szégyöjje magát, itt a zablak, nem is magos, de aszondi hátha én is kiesök, mondok fogom kendöt háturruł, hát fogtam is, osztán mög ú fogott engöm, később, estefelé mögen én fogtam útet. Etcör hogy kinézök a zablakon, látom, hogy Kátsa is kinéz a szomszéd bagonybul. Nagyon sok tót szállott oda, láttuk mikor fölültek.

- No mondok Kátsa mégis tsak fölhegedülte magát a gőzösre.

Este aztán be is köszön hozzánk itt vagyok biró uram. Mondok hogy kerülsz te ide? Aszondi Istennek szent akarattából.

- Nem löhet a, mondok, mert ide biléta köll nem Istennek szent Akarattya.

- Ihol aszondi a biléta is.

- Hol szörözted, hogyan szörözted? mert bötsütettel nem szörözhetted.

- Hát aszondi fél napig ugy lyöttem én, hogy a kandoktor körül bujdosam. Mindön kotsiba van egy kis szoba, ahova tsak egy embör fér be, ott üldögéltem mindig, végtére aztán tanáltam egy bilétát.

- Mondok ha tanáltad vissza is köll adnod ez a Bötsület.

- De kinek agyam vissza, nem hallottam hogy kidobolták.

- Add oda a Kandoktornak, de mingyán, mert bizony még szégyenbe keveröd a Falut.

Kátsa megijed elpironkodik tőlünk.

Mink aztán, hogy este vót, leteritöttük a szűrünket a lótzára, mögágyaltunk, oszt lefeküttünk.

A bagonyba nem sok embör vót, éppen annyi, ahány pad, vagyis nyótz, de a padok rövidek vótak.

Még neköm tsak megjárta, de hogy a sógor hosszabb tsontu nálamnál, mindúntalan lükdösték a lábát, mondok mindig morgolódik kend mint a zsidó Kutýája.

De aztán én is morgolóttam, mert lám betelepődik egy ur, oszt aszondi hejet! Összehuzódok mint a tsiga, de alig alszok el, mögen rá mordít hejet. Mögen összehuzódok, hogy mán szinte a zóromat verte a térdem kalátsa, hát etzör, hogy nagy lármára otsúdok föl, látom, hogy hanyatt fekszők, valami lyó puhán az lábam, hát az ur ölibe pihent az lábam. Kérdöm a kandoktort, hogy mia za lárma? hát aszondi egy tótot ki köllött hajítani, mert nem vót bilétája, oszt az lármázott, hogy Párizsig váltott bilétát.

Mondok a sógornak úgy egy óra mulván hogy mondok alszik-e kend sógor?

- Dehogy alszok aszondi, nem alszok.

- Én se mondok.

- Mér? aszondi.

- Azér mondok mer azt a tótot sajnálom én, akit a másik állomáson kivetöttek az Bagonyból.

- Aszondi hát aztán mér sajnáli kend ö. m. a f.

- Azér mondok, mert lássa kend sógor annak a tótnak alighanem Kátsa vót a szomszéggya.

- No aszondi nem löhet másképpen ö. m. a f.

- Mondok hát mán most mit tselekögyünk? Mer e nem Igasság.

- Hát hogy gondolli kend?

- Az a Zigasság, hogy a tótér mönnyön vissza a gőzös, vögye föl, Kátsát mög tögye le.

Gondózkodik a sógor oszt aszondi:

- Nem is úgy van tán ahogy kend gondojsa.

- De mondok úgy van, mer a Zigasságot megérezöm én még a lábam szárába is.

- Mitsoda Igazságrul beszél kend.

- A tótnak a Zigasságáru. Mer ahun együtt van a tót a tzigánnyal, oszt a tótnak elvesz valamije, etzörre tudom hogy kinél kerestessem.

- No, aszondi a sógor kendöt a jó Isten is birónak teremtötte.

Fölkelök, oszt kikurjantok a zablakon hogy mondok Kandoktor ur!

Háromszor is kurjantottam, de nem halotta a nagy zörgéstül.

Fölemeli a fejit egy utazó társunk oszt aszondi tán baj van?

- Av van mondok.

- Hol? aszondi nagy ljetten.

- Mondok ne ljeggyön mög, mer nem itt a baj, hanem egy tót van bajba.

- Hát aszondi akkor huzza mög kend a veszödelöm jelzöt, arra való.

De mondok huzza a fene tisztótt úr, mer etzör huztam mög életömbe, akkor is 20-sz koronát fizettem én.

- No aszondi, ha tsakugyan veszödelöm van, möghúzom.

- Avvan mondok.

Hát möghúzta.

A gőzös mögáll, nagy a szaladgálás mindönfelé. Kijátt a Kandoktor, mi baj, mi baj? Itt huzták-e mög a veszödelmet?

- Itt mondok, de nem én.

- Hát mi baj?

- Az a baj, mondok, hogy a tót lemaradt, vissza köll érte mönni mert embör embör ha tót is, ez a Zigasság.

Hát lám még neköm estök mint 12-t sárkány, hogy fizessek.

- Mér mondok.

- A hijába való megállásér.

- Mondok es se igazság, de aszondi a zur, kend monta hogy veszödelöm van.

Beszélhettem én akármit a vége allött, hogy mögen tsak engöm büntettek mög 20-sz koronára.

No rágott a Mérög hogy mihánt kitöszöm a falubul a lábamat, tsupa hamisságba ütközök, de kerüjjön tsak a zén biróji székem elé vasuti embör majd iszen möghuzná a veszödelöm gyelzöt.

A sógor vigasztalt, de még a Tsutora se tudott engöm mögvigasztalni, annyira bántam a 20-sz koronámat.

Mikor mögen lefeküttünk hogy alugyunk, mondok mán ögyebet nem töhetök de mög ne lássam azt a Kátsát többet, mer mögemlögeti.

Éjféltkor éppen elaludtam vóna, gyütt a sok nimöt, hogy engegyünk hejet. Ugy teli ülték a bagonyt, hogy nem maratt egy hej se üresen.

Aszondi a sógor lássa kend éjfélig alhattunk vóna, ha nem veszeködik kend, de most mán nem alhatunk ö. m. a f.

- No mondok magamba, bár inkább is a szőlőmbe indúltunk vóna, hogysesm párizsba, de most mán nem fordulhatok vissza.

Egy ketskefejü barna úr ült velem szömbe a sógor mellett. A sógor is bóbiskolt, az is. Egyször aztán áttötték egymás vállán a nyakukat, mint délbe a lovak oszt úgy horkoltak.

Magamról se gondótam soha életömbe, hogy ülve is tuggyak alunni, de addig baggadoztam, hogy utojjára én is öszve dültem az ketskével, oszt elaluttam.

Mikor fölébrettem mán akkor ojan világos vót, hogy a nap is sütött.

Kinézők a zablakon, hát akkora Högyek közt jártunk, hogy guggon ülve is alig láttuk némöjiknek a tetejit.

Vártuk hogy mikor hagyí mán el a gőzös a sok Högyet, de lám még irdatlanabb nagy tömérdek Högyek következnek.

Aszondi a ketske szakállú utazó társunk, hogy aszondi:

- Haj de szép Högyek! Ez osztán szép ország.

- Hálistennek mondok hogy a mi hazánk nem ijen szép. Ketskének való ország e nem embörnek.

Délben mán ojan tzudar meleg vót, hogy gőzölögtünk mint a levesös fazék. Kitekéntök a zablakon, hát látom, hogy fehér a Högyek teteje.

- Nézzön mán ki kend is, mondok a sógornak, álmodok-e vagy tsakugyan havat látok?

Kipeslog a sógor, oszt aszondi, hó az valósággal ö. m. a f.

- De mondok kánikulába! nem hihetöm.

Aszondi az ketske, hogy aszondi éppeg azér jár errefelé annyi embör, mer ezöket a havas högyeket bámujják.

- Hát mitsoda ország ez, hogy én ennek hirit sohase hallottam.

Aszondi nímöt lakik itt mindönfelé.

- No mondok ha nímöt, hát nem is hiszök neki, mert a nóta is azt tarti, hogy aszondi Ne higy magyar a nímötnek!

- Hát aszondi a sógor hogyan löhet ez mégis sógor?

- Nem löhet másképpen mondok, tsak ugy hogy igaze tsupa kopárság a högy töteje!

- Igaz, feleli a sógor.

- Hát mondok nem löhet másképp mint hogy bemeszelték.

Attúl fogva osztán nézhette akárki a högyeket, mink ki se peslantottunk, mert mondok világbolondítás ez végig.

A högyes ország íjen.

De furtsa országba kerültünk mindönképpen. Etzör tsak ahogy vágtat a gőzös, elvész a szömöm világa.

- Sógor mondok, hol vagyunk? étzaka szakatt-e ránk? vagy hogy elveszött a szömöm világa.

Mer olyan fekete sitétség borult ránk, hogy még a pélpám se látszott ki belüle.

De ő is megijett, hogy mögvakult. Előrántok egy szál masinát, hogy tsakugyan mögvakultunk-e? Hát nem vakultunk mög, tsak a zablak.

Aszondi a sógor, attul tartok, hogy a pokol úttyán járunk.

No mögszöppentem, mert mondok hóttan se kívánok a pokolba kerülni nem hogy elevenen, de hálistennek tsakhamar kilükkentünk a világosságra.

Mondok a ketskének tisztótt úr, mi vót ez?

Hát ú osztán mögmondta, hogy ez ojan bötstelen nevü ut, amilyen Budán is van a lántzos hid farába. De annyi íjen út következött, hogy utójjára mán a masinyiszta is mögunta, oszt világos nappal lámpást gyútott.

Mögen kinézök, hát látom, hogy a gőzös a Högy ódalán gurul. Jobbra is kinézök, hát balfelül égig érő meredök Högy, jobbra mög röttenetös Méjség, hogy még az halyam is meredözött.

- Tyűh, a zárgyélusát sógor, mingyán földülünk!

A sógor is kapaszkodik, bizony bele izzattunk, mire átzakatolt a högyön a gőzös.

Aszondi a ketske nem löhet itt másképpen, mert nagyon högyes ország.

- De mondok hogy tutta az a masinyiszta íjen magosra fölajtani a gőzöst.

Láttunk imitt-amott gabonatáblát is a högyek ódalába, tsak lógtak, oszt akkora kis fődek, hogy nálunk legfőjjebb tsak tököt ültetnének belé.

No tsúnya világ mondok, geróf se lönnék benne, de azért nem bánom hogy eljöttem, mert tsak most látom hogy Árpád apánk mekkora okos embör vót.

Tapasztalat a tiroli országról.

Egy hejőn sok úr mög sok asszonyosság szállott a gőzösre, de nem ojjan vót a viseletük mint a nálunk lakó uraké, hanem másforma. Valamennyinél hosszú nagy gajmós juhászbót vót, mög a hátán abrakostarisznya.

Mondok a ketskeforma urnak, hogy mondok a zidevalósi juhászok mind urak-e? Mert nálunk nem vállalkozik a juhászságra tsak paraszt embör.

- Nem juhászok ezök, - feleli a ketske, - hanem högyre mászó angolok. A bot arravaló, hogy kapaszkodhassanak.

- Hát mondok mér másznak ezök a högyre?

- Azér aszondi mer az egészségös.

- Egészségös? Nem löhet az, mondok, mer lám én tsak ölég egészségös vagyok, pedig soha se másztam högyre, mer a magyar embör nem is férög, hogy másszon, legfőjjebb ha árokból mászik ki, mikor a szőlőbül tart hazafelé.

Akkor láttunk osztán tiroli parasztoakat is, mert sokan béültek, oszt salyot öttek.

Elmondok róluk, hogy mijenek. Hát az a nép nem ojanforma mint mink vagyunk, hanem másforma. De takarékos. Hogy ögyebet ne mongyak, a tiroli embör életibe tsak egyszer vesz tzipőt mög nadrágot. A tzipőt mán kiseded korába akkorára szabati, hogy nagykorába is viselhesse, oszt a talpát teli veri patkó szöggel, de sürüven. Így oszt a bür soha el nem kopik.

Nadrágot is tsak gyermek korába szabati, de mán hogy azt nagyot nem viselhet gyermek korába, hát kitsit visel, oszt nagy korába mán ojan rövid neki, hogy a térgyecalátsa is ki fitog belüle.

No mondok hála a jó Istennek sógor, hogy magyarnak születünk.

Mínek örö mire mög is töttettük egy vasuti állomáson az Kulatsunkat.

Szó az nagy Mérgelődésről.

Étzaka fölkötenek bennünket, valami tiszt forma két embör, oszt mutogat a tarisznyánkra.

Mondok a ketskének mit akarnak ezök?

Aszondi mög köll mutatni mi van a tarisznyába?

- Nem vagyunk mink tolvajok mondok.

- Finántzok ezök, aszondi, tsak mutassanak mög mindönt.

- Hát mondok mögmutathassuk, mer minálunk ögyéb dohány nincs, tsak ami a zatskónkba van, annyit pedig a Mőnyországba is vihetünk talán magunkkal.

Ki is szödtem neki üngömet gatyámat mög a szalonnámat, de ű tsak a kulatsomat nézte, oszt mög is emelte.

- Ihatik, mondok, ha akar, ámbátor finántz félének nem szoktam kínálni.

De nem ivott, tsak éntött mind a kettőnknek, hogy mönnyünk vele.

- Vajjon mit akarhat? mondok, - bizony még mögjárjuk.

Aszondi a sógor, nem-e a tavalyi dohányt fartattyák ezök, akit odaásatott kend a bogja alá?

No kivert a meleg, mert fertáj mázsa is van az a dohány, de mondok mi köze benne a nímötnek, hogy a magyar földbe mi van elásva?

Bévezetnek valami hivatalos szobába, ott mögen mögnézik a kulatsunkat, oszt aszondi az egyik, fizessünk fél farankot.

Mondok a ketskeforma úrnak, mi az a farank?

Aszondi koronapíz, tsakhogy erre valósi. Fizethet kend magyar pízzel is.

- De mondok mér fizessek?

- Aszondi a borér.

- Mondok miféle borér.

- Hát aszondi aki a két kulatsba van.

- Dehogy fizetök mondok, mögattam én ennek az árát bötsületösen.

- Csak fizessön kend aszondi.

- Mégögyször fizessek? De mér fizessek?

- Azér aszondi mer a bor több egy liternél.

- Mondok azon könnyen segíthetünk.

Avval fölemeltem a kulatsomat, le se vöttem a szájamrul ameddig mög nem ittam.

A sógor is mögértötte, mer odapeslantottam neki, ű is a szájához tötte a kulatsot, oszt addig ivott ameddig a kulats atta.

A finántzok bözzög elbámultak, oszt tanakottak is, de mán akkor nem vót mit megvámolnijok.

Ott tudtuk osztán mög, hogy mán onanntl fogva nem vöszik el a magyar píz, hanem előbb át köll váltani. Arra mán a farank járja. Az éppeg ojan píz, mint a korona, tsakhogy más van rányomtatva, de azér tsak ojan lyó, mert mindönt löhet rajta vönni.

A bor aztán elszöndöritett bennünket. Úgy aluttunk mind a ketten, mint az medve. Nints is az bornál különb ágyvető!

Mikor osztán fölébrettünk, nézzük mondok mijen az a Farantzia ország?

Hát farantzija ország mán nem ojjan högyes mint a nímöt, hanem ojjan mint Magyar ország, az embör is ojjanforma benne aki úr, de magyarul nem tudnak egy kukkot se. Igyis löhet élni.

Mán ott igen úntuk a zülést. Mondok ennyi ülésel kilentz falunak az igasságát röndöztem vóna. De most mán tsak eljutunk tán Párizsba is.

Mögen egy nap következött mögen egy étzaka, hogy nem aluttunk, de borunk se vót, oszt mán ötödik napja, hogy nem vót vánkos a fülem alatt, hun aluttunk hun nem, de mikor aluttunk is, csak ülve, mint a kokas, ha még egy pár napig így köllött vóna alunni, mán kukorékoltunk vóna hajnalba.

Mán azt hittük, hogy ott öregszünk mög a bagonyba, mikor mögáll a gőzös, oszt kajabál egy úr, hogy aszondi: Magyarok, akik a Kuk úrtúl vöttek jegyet idegyöjjenek.

Hát az vót a vezető.

Az osztán végigvezetött bennünket Párizs városán, oszt egy padlásra vezetött. Ott kaptunk ketten ojan úri szobát, hogy akár a báró is möglakhatna benne tsak épp hogy magosan van.

No mondok, hát én legelőször is hejre alszom amit elmulasztottam.

Hát le is feküttünk a szép paklanyos ágyba, oszt aluttunk két napig két étzaka kedvünkre.

Itt leíródik, hogy milyen az a farantzia Város?

A harmadik napon nyakunkba akasztottuk a tarisznyát, oszt mondok legelsőbben is a Várost tekéntsük körül, mer hogy én ide többet nem gyövök, az is bizonyos.

Avval megkörétáztuk a kapu ódalát, hogy visszatanájjunk, mög mindön útza sarkát amőre elmöntünk. Hát tsak ojjan város az mint Budapest, de még olyan sincs, mer a Dunája patak a mienkhön képest. Szengöllér högye mög nints is, se magyarul nem ért sönki.

Hogy ím a kulatsom megüresödött, hiába nézelőtünk tzégér erányába, végtére is borszagot éréztünk egy alytóba, benyitottunk oszt mondok a kotsmárosnak aggyisten jónapot. Vartyogott valamit, de nem értött.

Mutatom neki a kulatsomat, mög egy farankot is, hát arrúl mán pödzötte, hogy mit akarok, kérdözött is mindönfélit a maga nyelvin, de mondok beszélhet neköm az ur akár hótig! Mondok aztán ihol a kulats, szagojjon belé, ez mögmondi mit akarunk, oszt ihol a farank is, ez mög mögmondi, hogy mennyit.

Hát belé is szagolt, oszt ojjan jó bort tsordított belé, hogy mingyár félre állt tüle a kalapom.

Ott hogy a Városerdejébe éréköztünk, leültünk egy nagy tzifra kükapu alá, oszt előszöttük a jó hazaji szalonnát, oszt a sógor mingyán tüzet bagzott, annál piritottunk.

Hát gyön oda a sok nép, néz bennünket, de gyön oda egy rëndér formáju úr is, oszt lármáz pogányul, de mondok lármázhat az úr, siket vagyok én Párizsba mög az is löszök ameddig itt vagyok. Hát amikor a tüzet eltaposta, akkor éréttük mög, hogy a tűz erányába haragudott.

Csakhogy mán akkor mögpirult a szalonna, hát nem bántuk, mög aztán hogy megkénáltam a kulatsal az ű haragja is elmúlt. Nem ivott a borombúl, de nem is bántott.

Mink aztán, hogy ott lepött az este is, bámultuk a töméntelen sok lámpást, mög a sok hintót.

- Mán mondok a sógornak, nem löhet másképpen, tsak úgy hogy itt tsupa báró lakik.

Végtére az italtul nekünk is jókedvünk kereködött, öszve ölelköztünk oszt rá keztek a Tsitsónét, de arrúl is tsak leparantsótak bennünket.

- No mondok hát mit ér a sok tündéri útza, ha még végig se löhet danóni benne.

A Tejföl Torony.

Másnap a vezető elgyött hozzánk, hogy aszondi mi történt kentökkal möte mögérköztek, színüket se láttam.

- Mögnéztük a várost mondok.

- Hogy mertek aszondi elindulni, hiszen maguk egy szót se tunnak farantziájul.

- Tud a píz, mondok.

Avval neki indútunk az nagy Kiállításnak.

Hát tsak elállt szömünk szánk, mikor a nagy tornyot mögpillantottuk.

- Tyhú az irgalmát mondok a sógornak, mekkora harang löhet ebbe a toronyba?

Ez a Tejföl Tornya, magyarázi a vezető tiszta vasbúl van, oszt föl is löhet rá mönni.

- No mondok akkor föl is mögyünk rá, megnézzük a harangokat.

- Nints benne harang, - aszondi a vezető.

- Nints-e? Hát osztán mér nints?

- Azér aszondi mer nem tsináltak.

- Hát osztán mér nem tsináltak?

- Mer nem is akartak.

- Nem-e? Hát akkor minek ez a nagy fene Torony?

De mán azt ű se tudta mögmondani.

El akart vinni bennünket a babilonyokba. De mink tsakhamar elváltunk tüle, hogy mondok babilonyt mán láttam én Pestön is, de ijen Tornyot egyet se, gyerünk sógor nézzük mög közelebbül.

Hát odaállottunk alája, oszt úgy néztünk föl rája, még a nyakam is mögfájult ojjan szörnyü magos.

Mondok a sógornak mit lát kend a tetejin köröszöt-e vagy tsillagot, vagy kokast? mer én nem látok ojjan magosra.

De ű se látott.

Egy gyerök ott árulta a Torony képit, azt mögvöttem, májig is itt van a tyükör szélibe. Ezön akárki is mögszömlélheti, hogy négy lába van a Toronynak, de mán Templomot nem tuttak melléje építeni, bizonyosan elfogyott a pízük.

Mondok a sógornak mán sógor akár kálomista torony ez, akár luteránus, de föl köll mönnünk a tetejibe, mer ihole gőzös lyár ebbe föl le, hogy a tsuda verje mög.

Hát beleültünk a bagonyba, de még a gőzösnek is ojjan magos vót az a torony, hogy kétször is mögállt a tetejéig, hogy szusszantson.

Ott aztán kiszállottunk, oszt körülnéztünk, hát annyi háztetöt se láttam soha életömbe.

- Fogjon mög kend hátúrrul mondok, lenézök.

Fogott hátúrrúl oszt leszömlélőttem, hát a sok embör tsak ojan aprón bözsgött lent, mint a hangya.

- No mondok, ez löhetőtt a dörék áts, aki ezt a Tornyot mögtutta tsinálni értötte az mestörségít. Mit gondol kend sógor?

A sógor tsak a fejit tsóválta.

- Mán aszondi innen a Mönnyek országa se löhet messze.

El is montunk egy miatyánköt, hogy mondok innen bizonyára fölhallszik. Aggyon Isten az magyarnak bort búzát békességöt, lyó eröt egészségöt, a többirül osztán majd kondoskodok én az falu lyavára.

Tapasztalat a párizsi vendégfogadónál.

Hogy im a szállásunkra sohse tanálunk vissza, mondok a sógornak, szöröntse, hogy magunkkal horgyuk mindönünket, de mán most hol hálunk?

- Hát aszondi bemönünk valami ojan helyre ahova ki van írva Hotel, ö. m. a f.

Hát tanáltunk is sok ojan házat, de mondok válogassunk mer a nagy ajtaju Hotelnak nagy a kőtsége is sógor.

Tanáltunk osztán egy kis ajtaju szürke házat, mondok ez lösz nekünk való, mer ez mán kívül is piszkos. De éjjünk észszel sógor, én bemönök előre oszt nyittatok szobát egy embörnek valót aztán mikor benne löszök, kiszólok kendnek a zablakon, hogy gyöhet kend. Mér fizetnénk két ágyat? möghálunk mink egy ágyba is, igaze sógor?

Hát úgy is lött. A markomba vöszök kétfarankot, oszt bemönök, mondok a fogadósnek a kapu alatt, hogy szoba köll. Mutatom neki a píz, oszt mutatom a kezemmel, hogy aludni kívánok, hát mingyár mögértött. Fölvezetött a geráditsonyon ojan magosra, hogy mán ugy kerengött velem az világ mintha névnaprúl gyövet köllene padlásra mönnöm. Végre aztán mutat egy szobátskát. Egy ágy a közepin mellette kis kasznyi mög lábas, mosdó, ögyéb sömmi.

Odaadom neki a píz, hát hozzá mutogat még egy farankot, igy kiképezi hogy három farank a szoba.

No mondok ez fene dörága, de most mán had lögyék, mer alkunni farantziául nem tudok, avval hogy magam maradok kinézök az ablakon, hogy hol a sógor? De hijába néztem lefele, nem láttam a zutzát sömerre se, mer tsak háztető vót alattam, tsupa háztető.

Mit tögyek? mondok, kurjantsak-e a sógornak? vagy hogy érte mönnyek? De ha kurjantok is neki, nem tanál ide.

Hát fölakasztottam a tarisznyámat mög a szürömet egy kampós szöggre kivöttem a tzérnát akit a feleségöm tött bele, hogy ha üngöm vagy gatyám szakadna útközbe, mögvarhassam, rákötöttem a tzérna végit az kilintsre, oszt lekeröngéltem, de mire leértem ugy elszédültem, mintha ringlispin ültem vóna. Odale is mögfognak néznek a szemöm közé, mutogatnak üngökre gatyámra.

Nézöm magamat, elöl is, hátról is de nem látok sömmit. Utójjára hoz egy úr egy hosszú katufrékot, oszt rámteriti, tuszkolnak visszafele.

- Mögájunk mondok, oszt kurjantok a sógornak, hogy mondok sógor!

Hát a sógor be is ballagott, én osztán visszaadtam a katufrékot, hogy mondok nem fázok.

Hát fölhágtunk a sok léptsön.

Gyertyát gyútottunk oszt levetköztünk de fene kesköny ágyak vannak Párizsba, mer ha háttal feküttünk egymásnak, akkor térgyünk állott ki a paklany alúl, ha pedig szömbe feküttünk, akkor a hátússó fertájomat fujkálta a szellő.

Mondok sógor igy nem alhatunk, hanem egyikünk hájjon az földön, vagyis az pallón.

Hát a sógor a pallóra fekütt a szürire, én mög a zágyba marattam.

Ahogy ott beszélgettünk, én mán elalvába vótam, tsak a sógor pélpázott még a gyertya mellett, oszt egyször aszondi:

- Alszik-e mán kend?

- Éppeg most fogtam vóna bele mondok.

- Hát aszondi látott-e mán kend eleven löntsét?

- Nem én, mondok.

- Aszondi én se, de ihol a falon mozog egypár.

Nézöm, hogy mi az, hát ő. m. a f. pesti bóha vót.

Röggel mikor fölébrettünk, látok egy görbe rezet a falon, a mosdótál mellett.

- Nézze kend sógor, itt is van ojan deróton járó világosság, mint Pestön.

Tróbálnám, hát ahogy ott nyomogatom, viz indul a rézbül.

- Ejnye de jó mondok, legalább mögmosakodunk.

Avval neki állottunk, mög is mosakottunk hamar, mer azt gondoltuk, hogy a viz nem sokáig adi.

De biz atta az, annyi fojt, hogy mán a tálból is kitsordult.

Mondok a sógornak, öntse ki kend valahova azt a vizet, én addig befogom.

Hát a sógor lyobbra is tekéngetött, barra is uttójára kilóditotta a vizet az ablakon.

Hanem akközbe nagyon nyomakodott a víz, mentül jobban nyomtam befele, antul jobban prötkölt kifele, uttójára mán majd kiverte a szömömet. Mondok tán az a tsavaró a zoka, tróbálom, hogy tán eláll a viz, de nem hogy elállott vóna, hanem még erősebben dőlt a viz a tsöböl.

- Tyüh a kutya fályát mondok ide hamar a tálat mondok, mert bizony rosszul járunk!

De hiába tötte oda a tálat, mert mögen mögtelt. A sógor beledugta a kisujját a tsöbe, hogy aszondi majd eláll a viz, de neki még a pélpát is kiverte a szájából.

Kapi a tsizsmát abba ereszti hát mig én a tállal a zablakho sietetök, aztán mög ű fut a tsizmával, mögen én a tállal.

Mondok tsak valami fá vóna itten, mingyán faragnék valami gyugót.

Ahogy üríteném mögen a tálat a zablakon, hát látom hogy lent egy úr fölfelé fenyegetőzik oszt ojjan mint a mögázott kutya.

Mondok más hejet keresök a viznek, addig tsak szorétsa kend, hát kimöntem a tornáztira oszt tsakhamar tanáltam is, tisztösséggel lögyön mondva, egy bötstelen hejet. Oda hortuk osztán a vizet, én a tállal ő a két tsizmájába nagy szorgalmatosan de tsak nem akart elfogyni, pedig mán ugyantsak izzattunk belé.

Utojjára mögharaguttam oszt mondok horgya tovább a fene, avval elgyüttünk.

A perzsa Tsászárral így tanálkoztunk.

A zegyik babilonyba láttjuk, hogy magyaros forma urak jönnek be. Báránybőr süveg van a fejükön, hát mondok ezök valami magyar urak az ábrázatuk is azt mutati.

Mondok a legnyüstösebb bajszunak, hogy mondok.

- Aggyisten.

Néz rám barátságosan, de nem felel. Mondok mán mögengedjön a tekintetös ur, de mán mégse möhet el a magyar embör egymás mellett hogy ne köszönnyön.

- Jaj aszondi a vezetönk, mit csinál kend? Ez a perzsák tsászársa.

Hát tsakugyan az vót, mert nem tudott magyarul. De azért mégis beszélgettünk a vezetönk nyelvével, mert két nyelve vót a vezetönknek, egyik magyar, másik nímöt.

Aszondi a tsászár:

- Kendtök is Ázsiából valók?

- Onnan mondok, de mink mán régön elgyöttünk.

- Mikor aszondi.

- Ezelött ezör esztendővel mondok.

Avval fogom a kulatsot, fölhajtom oszt odakénálom neki.

Aszondi mi van benne?

- Mi vóna? mondok, bor.

Rázi a felyit, hogy nem köll.

Mér mondok, ha nem is valami jó, de nem is nagyon alávaló.

- Aszondi a vallása nem engedi.

- Hát mondok sohase iszik?

- Nem aszondi.

- No mondok ha ijen ott a vallás, mán akkor mégis tsak inkább vagyok én biró Lepéndön, hogysen tsászár Perzsiába.

Nagyon mögszeretött ezér a szavamér. Mingyár akasztotta nyakamba egy nagy aranyos perzsa píz, mög a sógornak is. De mög is köszöntem neki, magyarosan beletsapkodtam a tenyeribe, oszt mondok köszönöm a hozzám való barátságot, a gyereköknek még úgyse vöttünk vásárfiát hát éppen jó lösz.

Ennél többet se beszéltem perzsa tsászárral soha életömbe.

A mázsáló masina.

Egy babilony ódalába embörmérő masina is vót. Láttuk, hogy beletöttek 10-iz fillérös formájú pézt, vót rajta egy nagy óra, annak a mutatója tzigánykereket vetött oszt ippeg annál a számnál állott mög, amöjik a kilót jelöntötte.

- Sógor mondok a sógornak ne mázsáltassuk-e mög magunkat?

- Még arra is kötsünk aszondi.

- Mondok evvel pedig alkunni nem löhet. Hanem fogjunk ki a masina eszin sógor, ájjunk rá ketten, így osztán kettőnkért 10-iz fillér is öleg lösz.

Hát ráálltunk mind a ketten oszt én bécsusztattam a mázsálás árát.

Hát az óra pötzke ötzörre fölbillent a 163-ra.

- No mondok, hát 163-m kiló a nyomásunk, ha gyesznók vónánk, hát három hatosával mögérnék ötven pöngőt is. De mondok öggyet nem mondott mög a masina.

- Mit sógor?

- Azt, hogy mennyit nyomok én magamba?

- De a ménkü üsse mög ezt a masinát, az én sújomat se mondta mög.

- No mondok, ennélkül pedig el nem mögyünk.

Hát ráálltam magam, mondok ördög vigye azt a tiz-filléröst. A masina rögvest kivágott 99-tzet.

- Aligha hazudott mondok.

A sógor is rááll, annak mög kivág a masina 64-gyet.

- No mondok, most számijjuk össze, hogy igazat monde a masina?

Fölmarkoltam egy marok apró kavitsot, oszt kiszámítottuk egy padon, hogy a 64-gyhöz a 99-tz hozzáadódik, 163-m e valósággal.

Hát éppég annyi lött.

Ott tűnöttünk aztán, hogy honnan tuggya az a masina, hogy mejikünk hány kiló?

De sehogyse tuttuk kitanálni.

Mindön huntzutság párisba is.

Ránézök egy irdatlan nagy Házra, hát látom hogy ez van ráirva LÓUVRE.

- Mi löhet e? mondok.

Véli a sógor, hogy istáló.

- Hát mondok gyerünk be, legalább látunk valamit.

Bemönünk, hát tsupa kúvé változott Emböört látunk. Asszont is Emböört is vögyösleg, gyermeköt is egynehányat, de egyen se vót se nadrág se kabát a zembörökön még tsak gatyá se, a zasszonyok mög még putzérabban, sok szép mönyetske is közte.

- Ezt mondok valami kúvé változott városbúl horták ide öszve.

Mert látszott, hogy útközbe soknak letört a keze vagy lába, nemöjriknek a Felye is. De nagy Órijások városa löhetett a. Egy szép asszony is vót ott, de nem magunkfajta embörnek való elevenön se, mert bizony eleven korába a magunkfajta embörnek létrát kölött vóna támasztanija hozzá, hogy mögtsókolhassa.

Fölmöntünk aztán a Zemeletre is, hogy mondok tán ott vannak a lovak? De ott se tanáltunk lovakat, tsak töméntelen sok nagy Képet. Mondok bizonyosan ezek a képek is a kúvévált óriások városábúl való. De vót közte apró kép is. Mondok vögyünk ögyet emlékül a zasszonyoknak. Aszondi a sógor, hogy aszondi, ha egy Kosut képit tanálnánk közte, nem sajnálnék érte két koronát, de hijába kerestünk ojat, a Szüzmária képek mög akkorák vótak, hogy a zuraság Szénaponyvája se sokkal nagyobb.

- Mondok hát ha a templomunkba vönnénk ögyet? De mi löhet a zára? Kétszáz korona is löhet.

Hát mán ki is választottunk egy Szép nagy képet, Szüzmária mönnybe vitelit, de mondok hogy visszük el sógor? Még a zutzán tsak eltipelnénk, de a bagonyba nem férne bele.

De mán akkor ügön szédültem a sok képtül, pedig föl is hajtogattuk közbe a kulatsunkat.

- Én most mán nem nézök több képet mondok, tsak a lovakat keressük mán mög.

De estig is hilyába keröngtünk a nagy házba, még tsak a szagát se tanáltuk ott sömmiféle istálónak, pedig kérdezösköttünk is sokat, de nem értik ott a magyar szót.

Egy kislánynak is mondtam aztán lent egy alytóba ült, hogy mondok:

- Ló kedves ló. Möre vannak itt az farantzija lovak?

Hát az nagy nyájasan intögetött is, hogy érti. Beszalatt aztán kihozott egy pohár vizet.

- Igya mög apád mondok, nem viz köll minekünk, hanem ló.

Végtére möguntuk a sok lyárást, leültünk egy léptsöre, elővettük a kinyeret, szalonnát, sót, paprikát. Szömbe velünk vót egy nagy Tükör.

- No sógor mondok hát itt a ló, kettő is, tsak nézzön oda ja mer most mán láthati kend, hogy bennünket ugyantsak lóvá tötték itten.

A babilonyok.

Most az következne, hogy a babilonyokat irjam, de annyi babilony vót ott, hogy ha az egyikbül kifordultunk, mingyán másikba kerültünk, oszt mire a tizediket jártuk hát elfelejtöttük mi vót az előbbi kilentzbe. Mondok nézze tovább a bagoj, én bizony nem nézöm.

Ahogy ezt mondom, hát látom, hogy egy ojjan út is van, amijik maga mögyön, vagyishogy nem köll gyalogni, mere a zút mögyön. Deszkábül vót az az út oszt halatt magátúl. No fene kitalálás!

- Sógor mondok ezt mögtapasztajjuk.

Hát lefizettük a 20-sz fillért oszt ráálltunk. Vitt is bennüket szépen.

Egyszörtsak mögpillantom egy babilonynak a tetejin a magyar ászlót.

- Tyű a zárgyéhusát mondok ihol az magyar babilony.

- Az istók uccse feleli a sógor. Gyerünk oda.

Hát neki is indulunk visszafelé. Silyetünk, silyetünk. Annyira vót tülünk tsak, mint a zótár a templomajtótul, de hogy a zút is mönt alattunk, sehogy se juthattunk közelebb.

Mikor mán egy órájig ott silyettünk, mondok láti-e kend sógor, hogy nem haladunk?

- Látom aszondi, de ha elvesztyük a szömünk elől a zászlót, sohse találunk oda.

Mögen igyeköztünk egy órájig, ki is melegöttünk belé, de tsak nem jutottunk közelebb.

Utójjára is mögálltunk inni öggyet, oszt akkor elragadott bennüket a mozgó út, úgy, hogy a babilonyt nem láttuk többet.

Tanáltunk osztán egy olyan babilonyt is, hogy fejjel vót lefele. Födön a teteje, fönt meg a fundamentoma. No mondok ebbe bemönnék, ha tótágast tudnék állani, de mán gyermekkorom óta azt is elfelejtöttem. Szöröntse, hogy kotsma is állt ott mondok gyerünk inkább ide, mert szép a sok babilony mög tanulságos is, de azér mégis tsak legjobb intézet az kotsma.

Mán azt aztán nem irom le, hogy mi vót tovább, mer annyi mindönt láttunk, hogy vén asszonynak is sok lönnel elmondania, tsak azt mondom még el, hogy mikor egy állomáson kiszállok, mondok a sógornak hogyan van, hogy a farantzia országba mindön állomásnak az a neve, hogy Restauration? Hogyan igazodnak el ezön. De ú se tutta.

A sógor is embör, ha úgy fordul a sor.

Hát most mán tsak azt irom mög, hogy hálistenek szöröntsésen haza érköztünk, se bennünk nem esött kár, se a faluba. Visszavöttem az község ládája kútsát, oszt ráköttöm az bötstelen madzagra, avval lefeküdtem.

Legelsőbe is nagyot aluttunk, mert hijába, nagy Város Párizs, mög szép is, mög gazdag is, de ojan ágy nints benne, mint a zenyim. Másnap délután aztán fölöttöm a tarisznyámat, töszöm belé a pintze kútsot, hogy mondok mögnézöm mennyit apatt a hordó? ameddig odavótunk.

Hát ahogy átalballagok Durbints sógorhon, hallom, hogy pöröl a zasszonya.

- Ugyan mér zörög? mondok magamba.

Hát ahogy benyitok, látom hogy a sógor ott ül a zasztalnál oszt szalonnázik, az asszony mög szörnyesztően lármáz neki. Hogy aszongya kétszáz pöngöt elpörédált kend, oszt nem hozott belüle ögyebet, tsak egy ötgarasos fűsüt.

Nem szólok tsak leülök, mer mondok Nagymosásba került a sógor feje, lyobb hallgatni malyd mögfelel a sógor magájér, ha akar.

De ű se szólt egy szót se, tsak nyelte nagy nyelésökkel a szalonnát, még tsak nem is pislantott. Tsak a szemődöke állásárul láttam, hogy haragszik.

Az asszony mög tsak kerepölt tovább, hogy aszondi nem sir-e kednek a lölke azér a sok pízér, én garasonkint szödöm szorongatom a pízét, kend mög forintyával hajigáli. No rámába is töszöm ezt a fűsüt mer kétszáz forintot nem ád fűsűjér a báróné se.

Tsak néztem a sógorra, hogy mikor buffan ki belőle az harag, hát etzör oszt föl is állott, oszt aszondi:

- Éngöm ötögetsze?

Tsak föl kapi a széköt, lepöffenti a kakukkos órát, tsak széjjel pöngött a földön. Kapi a lapátott leüt egy rakás fazokat a konyhába. Kimögyön a zudvarra, ott öszik a malatz jóézüen, huppanti fejbe, de úgy, hogy rögvést fölfordult, tsak a lába rözgött egy kitsit.

Bezzeg óbégatott mán akkor a zasszony, de tsak messzirül.

A sógor oszt mögen nem szólt többet, tsak fogta ű is a tarisznyát, oszt kiballagtunk a pintzébe.

Hát mondok magamba jól mögrögulázta a zasszonyt.

Ez lött a vége a párizsi Nagy kiállitásnak.

Tilos a kártyázás.

Ahogy ballagunk hazafele a pintzéből, hát elibénk jön a kisbíró oszt jelönti, hogy a kotsmába kártyáznak.

- Kik azok? mondok.

- Katufrék sógor mög Tót Antal.

No mondok a sógornak möglátszik hogy két hónapig oda vótam, már kártyázni is mernek. Tsak azt röstellöm, hogy éppen Katufrék sógor.

Benyitok a kotsmába, hát tsakugyan ott veri az asztalt a két embör, oszt épp akkor kurjanti Katufrék sógor, hogy aszondi.

- Tök gyesznó!

- Aggyisten mondok.

Töszöm is a tenyeremet a pízre, mondok az törvény erejivel lefoglalom.

A két embör mögszöppen, oszt aszondi Katufrék sógor, hogy aszondi:

- Tsak nem izél tán kend sógor?

- De mondok sógor vagy nem sógor első a zigasság, ameddig én bíró vagyok, tilos a kártyázás, mivelhogy annak mindig vereködés a vége.

És zebre töszöm a 8-zt grajtzárt mert annyi vót.

A két embör hazamönt nagybúsan. A kotsmáros is könyörgött osztán, hogy aszondi ne ítélközzön kend bíró uram erről a kis kártyázásról, hát mondok majd möggondolom.

Avval leülök, mer fáratt vótam. Röndölök egy üveg bort oszt kiosztom a kártya felit a sógor-nak, hogy mondok tunnánk-e még durákozni sógor?

- Aszondi mibe?

- Hát mondok egy koronába.

Két óra hosszájig tartott a játék oszt a sógor nyerte mög.

- No mondok tsalt kend.

- Én?

- Kend ám.

- Aszondi ki meri ezt mondani?

- Mondok hát én is.

A sógor mögharagszik, ögyet ránt a szürin, oszt aszondi aki neköm aszondi hogy tsalok, avval én nem beszélök többet.

- Nono, mondok, hát ne haraguggyon kend tsak töréfáltam. Dufla vagy sömmi.

Mögen visszaül, mögen verjük a zasztalt 2-t óra hosszat, mögen elnyeri a pízömet duflán.

- No mondok ez nem löhetőtt röndös játék, kend ösmeri a kártyát háturrul.

- Aszondi kend is ösmeri.

- Hát mondok az is igaz, mer a falu kártyáját mindönki ismeri, de azért nem lehetött rëndös játék.

- Aszondi most is teréfál-e kend?

- Mondok most nem töréfálok.

- No aszondi, ha bíró nem vóna kend, hát mögraknám ö. m. a f.

- Éngöm? mondok.

De mán akkor elfogott a mérög.

- Kendöt aszondi.

Akkor még jobban elfogott a mérög.

Letsuztatom magamrul a szürömet.

Ű is.

Állok elibe, gyüröm az üngujjamat.

- No mondok hát velem beszél-e kend?

- Aszondi nem ihedök mög száz birótul se.

Erre még jobban elönt a mérög, kapom a sógort, hogy vágom a sarokba, de hosszu a lába, ű is zuhint engöm a másik sarokba. Én se vagyok röst, mögölelöm a térgyinél, zuhintom a kemöntzéhön úgy hogy a felye beszakitotta a kemöntzét.

Mögen föltápászkodik.

- Ez a kend kára aszondi.

Zuhint éngöm a söntés ódaláhon úgy hogy kitörök három létz.

- Ez a kend kára mondok.

Avval föltápászkodok, zuhintom ütet a zasztal alá, úgy hogy ropogott a foga mög a pélpá a zsebibe.

- Ez is a kend kára mondok.

Akkor oszt nem kelt föl.

Várok egy darabig, mög a kotsmáros is vár, hogy fölkel-e de nem kelt föl. Akkor megtörülközttem a züngöm ujjába oszt pélpára gyútottam, a szürömet is felötöttem.

- Sógor mondok, tán valami baja esött kendnek?

Nem felelt, tsak a fogát pökdöste.

Mögsajnáltam hogy mondok tán mindön foga kitörött?

Mondok a kotsmárosnak szöggyük föl. Hát fölszöttük, akkor mongya, hogy aszondi nagy nyögvest kifitzemödött a sódarom ö. m. a f.

Hát mögen lefektettük, oszt helyre rántottuk a sódarját.

Melyhöz hasolló lyókat kívánok.

Göre Gábor
bíró úr.

A gyesznóval így jártunk.

Panaszkodik a zasszony, hogy aszondi, mán három napja nem öszik a gyesznó tsak kornyadozik.

Nézöm a gyesznót, hát tsakugyan le van eresztve a farka.

Mondok sömmi jót se nézők ki ebbül a gyesznóból.

- Hát aszondi a zasszony hónap úgyis hetivásár lösz, vigye be kend oszt aggya el, ha mögél hónap röggelig.

A gyesznó másnap se öszik, tsak lógati a farkát, hát befogatok a Durbints sógor szánkájába oszt behajtuk a városba.

A gyesznó jó mutatós vót. Valami fiatal házaspár mög is vötte 16-t forinton mög 50-n grajtzáron.

- No mondok a sógornak az 50-ven grajtzárt mögisszuk, aztán nézünk egy jó kövér gyesznót. Van üdő.

Hát bemöntünk a Víg huszárhoz címözött kotsmába, oszt ott melegöttünk kívül belül, mivelhogy hideg vót. Aztán délfelé mögen kitekintöttünk a gyesznó pihatzra.

Mán akkor nem sok gyesznó vót ott, de vót egy igen Kövér, alig szuszogott a zsirjába.

Éntök a sógornak a pélpám végirül, hogy mit szól erre! Hát ű is peslant egy laposat, hogy aszondi az Isten is nekünk teremtötte.

- Mi az ára? - mondok.

- 150-en korona - feleli az embör...

- Állija föl mondok - hallássam.

- De aszondi ojjan kövér ez, hogy nem tud mögállani a maga lábán.

- Mondok tán ez is a Víg huszárból gyött ide.

Hát tarti 100-z 50-ven koronára, igérünk 60-nat, tarti 100-z 20-szra gondolok ögyet mondok 50-et se ér, addig addig hogy mög is vöttük 68-tz koronán, no ijjen fene ótsón.

Mondok a sógornak, gyerünk vissza a Víg huszárbá, ennek az áldomását is mögisszuk.

- De aszondi a sógor, engöm mán most is tsak a tsizmám szára tart ö. m. a f.

- Mondok egy kis pálinka jó lösz ebbe a mérges üdőbe.

Hát mögittuk a pájinkát oszt befogtuk. A gyesznó hátul a szalmába, mink elől a zülésön.

Ahogy visszapeslantok útközbe, mondom a sógornak, hogy mondok egy-e ez a gyesznó vagy kettő?

Aszondi én is kettőt látok.

No mondok akkor bizonyosan egy, mer ha kettő vóna akkor négynek látnánk. Ijen jó italt mérnek a Víg huszárbá.

Hanem gonosz szél kereködött fujta a havat a szömünkbe, mikor a zuraság tótésin hajtok, eltévösztem a zútat lefordúl velünk a szánkó a nagy hóba.

Énnéköm is elvesz a világ a szömöm elül. Emelgetöm a fejemet, de tsak a hó szakadoz rám. Egy darabig ott pihenök, mondok magamba, árokba vagyunk-e vagy güdörbe? mert hanyatt estem, oszt a sógort érztem a mejjemön, ahogy szuri a borostás képivel a zortzámat, mög a szagával nehezit.

- No mondok tágujjunk sógor.

Hát akkor látom a röffenetirü, hogy a Gyesznó fekszik rajtam.

- Sógor! kajátom, huzza le kend rúlam ezt a бүdös Gyesznót!

Hát előkászolódott valahonnat oszt mögfogta a gyesznót a farkánál fogva, lehuzta.

De félóra is belétellőt mig rá tuttuk tzeplni a szánkóra a gyesznót, mer hol a gyesznó dőlt el, hol a sógor, hol én tántorottam mög a zemeléstül, de véktére is fölvenszoltuk de úgy erőkköttünk, hogy a nagy tzeptekedésbe, mindön elszakatt ami a dörökamon feszült.

Beállítunk estefelé a gyesznóval, hát a zasszony nézi a gyesznót oszt rám sivalkodik, hogy aszondi mögbolondult-e kend vagy sokat ivott?

- Mér mondok, az egész gyesznópihatzon nem volt ennél dörökabb.

- Hát nem láti kend, hogy ennek is lóg a farka?

Én bizony a farkát elfelejtöttem mögnézni.

Hát most mán ögykutya mondok, ha leszúri az embör akkor is tsak megdöglik, akar igy akar úgy a vége az, hogy mögdöglik. Hivatom is röktön Katufrék sógort, hogy fogd a kést oszt hamar mig természetös halállal kaphattyuk.

Hát a vérirül láttuk aztán, hogy egésségös vót, tsak mivel a sógor a farkát fogta mög, mikor lehuzta rúlam, hát attul szomorodott mög a farka.

A hideg-szörszám.

Ujesztendő napján szokás szörint elszivesköttünk az méltóságos báró úrhon hogy mondok engeggye az jó Isten hogy az emböri kornak vékső határájig éjjön az méltóságos ur ebbe a zuly esztendőbe, melyhöz hasolló lyókat kiván az kösség az méltóságos báróné asszonynak is. Hát nagyon szivesen láttak bennünket mögkináltak valami szép sárga pájinkával is, hogy béhunytam a szömömet, mint a kokas mikor kukorikul.

- Mondok miféle ital-e?

- Aszondi fenediktiner, barátok főzik. No mondok oda kéne küdeni a mi papunkat, mer lám a mi papunk ellene perdikál az pájinkának.

Mondok aztán neki, hogy mondok méltóságos uram mi fütyög ott az ablakon kívül.

Mer láttam mán én ojat a patyika ajtaján is, de nem tudtam eltanálni hogy mitsoda szerszám?

- Aszondi báró-métör.

Mondok hát evvel tsak a bárókat mérik.

Nem aszondi, hanem az üdőt.

- Az üdőt-e? Hát azt is löhet mérni?

- Löhet aszondi, vagy nem olvasta-e kend a zujságba, hogy a züdöt vizsgájják?

- Hogyne mondok, az én ujságomba mindönnap benne van, hogy aszondi métörolaj intézet vagyis üdötsináló intézet, a végin az is ott van, hogy mijen lösz az üdő hónap.

- Hát aztán aszondi eltrafájja-e?

- El mondok, néha eltrafájja-e? de azér mégis tsak a kalandárijomba nézöm én mög, ha én tunni akarom.

- De aszondi azok jobban értik.

- Hát mondok mögengedöm, mer a hitvallás is sokféle, ki így hisz, ki úgy hisz, én mán mögszoktam a kalandárijomot annak hiszők leglyobban.

- Hát aszondi annak pedig lyobban hihet kend, aszondi ez a szerszám is azoktul való.

Elmagyarázta osztán hogy a zigany vagy mitsoda hol összeve huzódik, hol kiterjeszködik oszt ugy mutatí a hidegöt mög a melegöt. Majd olyan az a zigany, mint a kénesső.

De apróra elmondott mindönt rúla, még azt is hogy három embör öt álló esztendejig gondózkodott ralyta amíg ezt kitanálta. Hát értik-e most mán?

- Értjük, mondok.

- Nohát aszondi maguk is vögyenek ijjet a kösség háza ablakára.

- Minek? mondok.

- Annak aszondi, hogy tuggyák kentök is a hidegöt mög a melegöt.

- Mán mondok engödelmet kérök, de a hidegöt mög az melegöt mögérezzük mink szörszám nélkül is.

Beszélgetés.

Göre: Nézze kend, hogyan mögtévedhet az embör is. Az este ott ülök a kösség szobába, oszt hallgatom, hogy mondok hogyan vonyit a kutya. Ugyan mér vonyit mondok?

Durbints: Hát mér vonyított?

Göre: Itt a tévedés, hogy nem vonyított.

Durbints: Hát?

Göre: Martsa lányom danót a konyhába.

Itélet.

Arra is gondoltam, hogy mondok följegyzöm egypár ítéletömet, mert sok bíró van Magyarországon, de kevés böltesség, hát hogy olvassák mindönfelé, hogy hogyan szolgáltassák a zigasságot.

Itt van egy.

Itélet az Pofon erányába.

Jedzőkönyv íródott ez mái napon. Bíró: Göre Gábor bíró ur, esküttek: Durbints Pál, Réz Esvány. Jedzőkönyv író: Balog Amborus, eskütt.

A mái törvénytévő napon előáll Vida Imre bakter oszt panaszoli ezt a panaszt.

Én így mond a zéjjel dógom szörint járom az falut, hogy nem akadok-e éjjeli kóborlóra vagy rëndetlenségre? hát 10-iz óra után tájba, de már 11-gy fele is járt a zidő, mikor hallom, hogy ropog a Sütőjék gerággya. Ki löhet az mondok, de akárki, nem lyólyáratu embör.

Éppeg ott álltam ahun kiugrott. Én se szólok, tsak mögragadom, ű avval úgy vág pofon, hogy hét szivárvány is karikádzott a szömem előtt.

Hát ennek erányába vagyok itt panaszos, hogy aki éngöm pofon vágott, mögbüntetőggyék.

Bíró uram kérdezi, hogy ki erányába szól a panasz?

Panaszos feleli, hogy ű nem tuggya mert sitét vót. Ahogy az embört mögragatta, tsak a pélpája maratt a kezibe.

Panaszos előmutati az pélpát, hát vadonat uj pélpa, a szára is uj.

Bíró uram kérdözi az eskütt uraiméktul, hogy ki ösmeri az pélpát?

Eskütt uraimék felelik, hogy nem ösmerik nem is a mi falunk bótyyábúl való, mer ijjen gombos kupaku pélpa a mi falunk bótyyába nintsen.

Bíró uram kérdözi, hogy kik lyártak mostanába a városba?

Eskütt uraimék felelik, hogy tennap sokan mögfordútak a bútsun férfiak is.

Bíró uram rëndöli, hogy Sütő Máté gazdát mög köll kérdözni, nem tolvajolták-e mög, minek okábul a kisbíró oda küldödik.

Közben mig a kisbíró odalyár beállit Gombos Dani bötsülés ifju legény, hogy úneki panasza van.

Bíró uram feleli, hogy most ugyis várakozással töltödik a züdő, hát ha nem nagy a panasz, möghallgatódik.

Gömbös Dani elmondi, hogy ütet a zéjjel hazafele möntébe valami tolvaj gazembör mögfogta, se szó, se beszéd, tsak mögfogta. Ű se vót röst, pofon teremtötte a zúton állót, avval tovább mönt. Otthun vötte észre, hogy a pélpáját a zutonálló ellopta.

Bíró uram előmutati az pélpát, hogy ez-e az?

Gombos Dani feleli, hogy ez a, valósággal e.

Bíró uram kérdözi, hogy aszondi mi keresetöd vót a Sütőjék kertjébe étzaka.

Feleli az legény, hogy tisztösséges szándékkal kereskődöt a Sütőjék Bortsája erányába.

Sütő Máté is ekközben mögérközik, oszt jelönti, hogy nála sömmit héjányosság nintsen, tsak éppen hogy a gerád van letörve.

Itélet.

1. Vida Imre az Pofonér nem kap sömmit, mivelhogy nem szólott és e miatt a legény nem tutta kit üt pofon, mán pedig az magyar embörnek ősi szokása az, hogy Pofon üti aztat aki ütet sitétbe Mögragadi.

2. Gombos Dani ifju legény Biróilag mögdorgálódik és visszakupja az pélpáját de kötelessége, hogy az Gerádot mögigazitsa.

3. Sütő Máté vigyázzon a Lányára.

Mej Itélet után minekutána az bakter a község háza udvarán vissza teremttötte az Pofont és az legénnyel más huzakodásokban is röntetlenkődött, mind a két panaszos Egy napi tömlöztze itéltetődik.

Göre Gábor
bíró úr.

Beszélgetés.

Göre: Vótak-e kendnél is a népolvasók?

Durbints: Még nem.

Göre: Nálam már vótak. Ott hatták a tzédulákat, hogy aszondi kend ugyis tud irni, irja be maga.

Hát be is irtam rëndösen. Nézi a népolvasó, hát aszondi mi ez a *20-sz font*? Mondok olvassa tsak a kérdést. Hát olvasi, hogy aszondi van-e valami testi vagy szellemi fogyatkozása!

- No mondok hát ez az.

- Aszondi nem értöm.

- Hát mondok azt jelönti ez, hogy a párizsi uton 20-sz fontot fogyatkoztam.

A fiammal így jártam.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá mögirom hogy mijjen a tanulás a Dignázi-jomba. Hát ojjan ott a tanulás hogy az én fíjam mán három esztendeje jári a zelső osztájt, oszt mondok most mán taposd ki a végit, mert mikor kerülsz a papi Oskolába ha mindön osztájba 3-m 4-gy esztendeig tanulsz?

Fölbballagok hát a Dignázi-jomba, oszt mondok a fíjamnak, hát mijen lösz a termés? Mibül nem bukol?

Hebög a gyerök, hogy aszondi:

- A szépirásból se a tormából se.

- Mi az a torma? mondok.

- Az aszondi a gyerök ojjan hogy hol póznára mászunk, hol nyúttóra, hol mög ugrálunk.

- No mondok ezt nem értöm, hogy aki pap akar löni minek mászik póznára mög minek ugrál? mer a jó pap tsöndes életü, dehát majd mögkérdozöm.

Bekopogtatok a Zigazgató urhon, oszt mondok ott szeretnék lönni a Zegzámenon, mer ha én ott vagyok bátrabb az gyerök, oszt nem bukik mög, hát mögengette.

Kezdödött a Zegzámen számolással. Kiszóliti a fíjamat a tatár, oszt aszondi mennyi tizször ezör mög mégannyi?

- Aszondi a fíjam 100-áz ezör.

- No aszondi a tatár nem jó. Mer az egy millijó. Hát már most azt mond mög hogy ha neköd egy millió foréntod van tsupa tizesökbe, hány tizesöd van?

A gyermek ebbe is elakad.

- No lássa aszondi a tatár muszáj mögbuktatni mer nem tudja.

- Dejszön mondok nem igasság ez tatár uram mer Papnak készül e za gyerök nem hadügyi Minisztörnek.

Aszondi tunni köll ezt is, mert enélkül tudományos embör nem löhet.

- Hát esse igaz engödelmet kérök mondok, mert lám én se tudom mégis tudományos embör vagyok.

Szólok oszt másnap a Zigazgató urnak, hogy mondok átereszti-e a fíjamat?

Nézi a Nagy irott Könyvet, hát aszondi természetrajzolásbul is tzékonda, némötbül is tzékonda, magyarbül is tzékonda.

- Mondok mi a za tzékonda?

- Hát aszondi, hogy nem tud belöle sömmit.

- Magyarul se tud?

- Nem aszondi a magyar nyelvbül se tud sömmit.

- Magyar nyelvbül?

- Abból Aszondi.

- No mondok, hát azt elhiszem, hogy természetöt nem tud rajzolni, azt is elhiszöm, hogy a német nyelvet nem érti, de hogy magyarul se tud, ammán nem igaz beszéd.

Hát lám még neki állt főjebb.

No mondok hát süjje gyön el ez a Dignázijum, várhattják hogy én mégetzör rászavajjak a Kórmányra.

Levél a kohol mérőgrül.

Azt is mögirom, hogy uly tanitót választottunk, mert a zelőbbeni lyobb kinyérre mönt a szomszéd Faluba.

No röttentő Nagytudományú embör ez a zuly tanitó, nem hijába hogy városi eredetü, pápaszömöt is visel, noha még ifju embör.

Még jóformán mög se melegödött, kihirdetteti az templom előtt, hogy estére gyüleközzenek bé hozzá az embörök, hát ögybe gyüleköztünk.

Mondok mit akarhat?

Hát aszondi, hogy aszondi tisztött kösség, ennek utána vasárnaponkint tanítani fogom a zöregöket.

Mondok magamba ez éngöm nem illet, de mi a tsudára akarja tanítani a többit. Elmék magam is, hogy lássam.

Hát legelsöbe is arrul beszélt, hogy aszondi a zitaltul pusztul a magyar.

Mondok magamba, de forditva beszél, mert mi éleszti a zembörbe a lölköt, ha nem a zital? De mondok várjuk el a végit.

Hát magyarázza osztán, hogy a borba kohol rejlik, a kohol pedig mérög.

Tsak a felyemet rázom rá.

- Hát aszondi mér rázza kend a felyit?

- Hát először is azér mondok, mer azt tselekszöm az felyemmel amit akarok. Másotzor löhet, hogy a kohol mérög de az bor nem mérög az mán bizonyos.

Aszondi ki az, aki nem tapasztalta, hogy a zitaltul mögzavarodik a zembör?

- Mondok egyik zavarodik, mások okosodik, kinek mijen a természete.

Aszondi erre:

- Mindön borba tanálatódik kohol mérög, avagy kend nem részögszik-e mög, ha sokat iszik.

Mondok:

- Mögrészögödni mögrészögöszök ha sokat iszok, de az nem a kohol mián esik, hanem hogy az bor lyóféle.

- No aszondi hát ez a zalkohol, ez a mérög, tehát minden bor mérges.

- Mondok löhet tanitó uram, hogy a városi bor mérges, de a falusi bor nem mérges, legföjjebb a zembör mérges, aki iszik.

Minek okájér át is möntünk a tanitás után az kotsmába, hogy mögtapasztajjuk, hogy van-e kohol a Mózsa borába vagy nintsen? Kátsa is hozta az hegedüt, vigan danolásztunk, hát mondok itt a bizonyság, hogy más borba löhet mérög, de a mi borunkba nem hogy mérög vóna, hanem nagy kedves vidámság.

Nem is mönt el mán a következő vasárnap senki se a tanitóhon.

A barnumi komédiába szörczött tapasztalatok.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok továbbá mögirom, hogy az barnumi tzirkuszos komédia mijen vót, mer mondok a sógornak mikor a sok ebatta tzifra Képet mögláttuk, hogy mondok sógor művelőggünk, hát ű is velem tartott.

De nem is látott ijen tsudákat a világ möte a zöreg Mojzes kiejtötte a pátzáját a kezibül, mer ezök öszveszötték a világ mindön tsudáját.

Az 1-ső tsuda ijen vót.

Mikor oda ércöztünk az első kapuhon kérték a tzédula bilétát. A sógor tsak elő tutta adni, mert ű az kalapjähon tötte, de én nem oda töttem, mert mondok a szél lefujja, hanem beletöttem a szüröm ujjába. Hogy ügön követelték belekaparászok, de ojjan hitvány kis papiros vót, hogy nem birtam kitapogatni.

Ekközben ugy öszveszaporodott a sokaság, hogy mikorra a tzédulát mögtanáltuk, hát mán a lábam se érte a földet tsak bésodortak, hát láttunk is osztán sok mindönfélét, de legföképpen egy nimötöt aki úgy nyeldöste a varróút, mint más a galuskát, no mondok sógor mit szöl kend erre?

Aszondi a sógor azt tsak értöm, hogy hogyan mönt belé az tű, de aztat nem értöm, hogy hogyan gyön ki ö. m. a f.

Mondok ezt én se értöm.

A nímöt oszt mögmutatta, mert mögen tsak a szájából rántotta elő a sok tűt, de mán akkor valamennyi tzérnára vót füzve.

No mondok jó asszony lött vóna belüle mer lám a zén feleségöm fertáj órájig is gyukdossa a tzérnát az tű foka mellé mégis alig tanál bele, ez mög a nyelvivel is bele tuggya füzni.

A másik embör mög ojjan vót, hogy azt gondótam, tsak a mesébe él, vagyishogy kutyafejü tatár vót.

Elbámulunk rajta, hogy mondok lám ijjen ellenség is járt Magyarországon, de aszondi a sógor vajjon igazi-e?

Hogyne vóna igazi mondok, nem láti kend, hogyan peslog?

De igazi kutya-e ö. m. a f.

- Mingyán mögtróbájjuk mondok.

Avval elmordulok mint az kutya oszt vakkantok vagy kettöt, hát mögijett de nem ugatott.

Mondok még egy tróbát neki! ájjon kend négykézlábra oszt vögye a foga közé az kalapját.

Hát a sógor úgy is tött, de a kutyafejü tatár nem hökölt, se nem tsaholt.

No mondok, még ögy tróba levágtam egy darab szalonnát oszt oda nyútottam neki. Hát arra is tsak a felyit rázta. No mondok hát embörnek nem embör az möglátszik rajta, de kutyának se kutya különben bekapta vóna a szalonnát. Nem néztük tovább mer két ojjan embör állott elő aminöt nem látott még az világ. Az egyik embör sovány vót, de ojjan sovány, mint a szöllőkaró, a másik embör mög ojjan testös vót, hogy a bugyogójába belefért vóna egy pár hentös.

No mondok ha ez az embör magyar vóna, régön mögválasztották vóna a falujába birónak, mer a jó Isten is annak teremtötte, a másikat mög kántornak.

De ez is sömmi. Láttunk egy embört aki ült, oszt követ törtek a fején.

- No aszondi a sógor hát erre mit szól kend ö. m. a f.

- Azt mondok, hogy ennek a fajtájából köllene a mi falunkba, akkor a kotsmába nem esnék annyi veszödelöm.

Láttunk osztán egy szép talpas vászontselédöt, aki előállt, oszt kardot dugott be a szájába.

Neköm a süvegöm szőre is kiborzolódott, hogy mondok uram teremtöm bizony még lenyeli, hát le is nyelte vóna, de az vót a szöröntse, hogy nagy markolatot szabott a kovács a kardnak, ott mán mögakatt.

No mondok, ez mán bolondság, mert ha valaki igazán bolond, akkor ijjet ne engegyenek mög neki, mert ha ma kardot nyel, mi lösz, ha hónap mög puska akad a kezibe?

Láttunk osztán sok mindönféle állatot, ki ijjen, ki ojjan ki mög másféle. Élőfänköt is láttunk sokat mög Tevét, de a Tevék közt egy se vót jóraivaló, valamennyi púpos vót, láttunk ojjan emböröket is, akik a levegőbe fitzkándoztak forogtak, mint a tsik a vízbe, láttunk olyan embört is, aki mögötte a petlorejomos lámpást, majmot is láttunk mög szeretsönt.

Mikor oszt kigyöttünk mondok a sógornak mi vót kendnek a legtsudálatosabb?

- Aszondi az az embör, aki a lábával irt ö. m. a f.

- Mér? mondok.

- Azért ö. m. a f. mert lássa kend én kézzel se birtam mögtanulni, ű mög a lábával is.

Én is elgondókoztam osztán, hogy mi vót a legtsudálatosabb, hát neköm az vót a legtsudálatosabb, hogy a sok komédiás embörnek nyakig érő harisnyája vót, se gomb rajta se hasadék, úgy teshön állt, mintha mezteleny vót vóna, mondok ez az eggy amit nem értök, hogy hogyan vöszi föl, vagy hogyan veti le, különösen mikor sijet.

Melyhöz hasonló lyókat kívánok.

Göre Gábor
bíró úr.

Beszélgetés.

- Ösmeri kend Slézingert igaze?
- Aki papirost árul? a városba?
- Azt.
- Hát hogyne ösmerném ő. m. a f.
- Nem vöszök tüle többet se téntát se papirost, se panyor vijaszkot.
- Hát aztán mér?
- Hát nem tudom mi lelte egy kisded levelet küldött, be se vót ragasztva. Nézöm, hogy mi a, hát egy kis kemény papiros. Egyik felin rá van nyomtatva, hogy aszondi Slézinger Márkus papiros kereskedő a másik felin mög tsak egy szó van írva, hogy aszondi *b. u. é. k.*
- Ájnye!
- Az.
- Hát osztán mit felelt kend neki?
- Azt feleltem neki, hogy bujjék az úrba!

Levél a parádés vizrül.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá hogy a követünk érközését jelöntette a zispán úr, mink is kimöntünk elibe a zállomásra, ott osztán köszöntöttük hogy hálistennek mögvót a nagy kibékülés, de mondok magamba, nem lyó a zosztrákkal békülni, mert valahányszor békülés van, mindig mögnagyobbodik a zadó.

Aszondi oszt a méltóságos úr, hogy aszondi:

- Ispán úr, egy láda vizet is hoztam, délre ott lögyön a zasztalomon.

- Méltóságos uram, mondok, ha szómmal nem vétenék, mér hozati a vizet? mert azt gondónám, hogy nálunk ojjan víz van, aminő sehol.

- Hát aszondi az nem ojan amijet kend gondol, hanem bor mellé való víz az, parádés.

Möghitt osztán ebédre bennünket, a papot is, éngöm is, mög a szolgabirót, szóval a zurakat.

Én ugyan nem nagy örömet lyarulok hozzá ebédre, mőtte az békát a zasztalra tálaltatta, de mondok a falu bötsületéjér. Hát elmöntem.

Vigyáztam osztán hogy ha tsirkefélét hoznak, ne ögyek belüle, de nem vót tsirke, tsak mindönféle imigy sült, amúgy sült sömmi ropogtatós se foghagymás tsak afféle nyalintom szopintom ételök. Közbe ittunk is oszt láttam a parádés vizet is az asztalon. Ezüst kupak vót a fejín, de a züvege tsak afféle köznapi.

A bort a zinasok tötögették, oszt aszondi a báró a zinasnak:

- Tötts a bíró úrnak a parádés vízbül is.

Hát tötött a bor közéz, noha nem kívántam, mert magyar embör vagy vizet iszik vagy bort, mégis leginkább bort, ha töheti.

Hát tsakugyan ahogy tötöti, valami tsúnya szagot szimmantok, de mivelhogy az báróné egészségére kotzéntottunk, mondok most mán mögiszom, mer muszáj. Hát bélóditottam.

- No aszondi a báró úr, hát igaz-e, hogy lyobb vele a bor?

De mán akkor neköm düjjett a szömöm gombja.

- Lyobb mondok, de engödelmet kérök sürgetős dógom vóna otthon.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Még ez is Pestön történt.

Érdemös elmondani, hogy miben tsodálatos mindönféle történhetik Budapestön.

Hát ahogy hazafele tartunk élyfáltájon Durbints sógorral vígan vótunk, de nem danótunk, mer ott nem szabad hanem tsak vígan vótunk, mert lyó bort iszogattunk vatsora után.

Ahogy a Nemzeti búzeony közelletibe mögláttuk a tsorgó kútat, mögállottunk öggyet. Körültekéntök, de nem látok sönkit.

Mondok a sógornak, bolontság vót, hogy tavaj mögmontuk a nevünket, azér büntettek mög, más nevet köllött vóna mondanunk.

Hát alig hogy ezt kimondom ott teröm az röndér, mintha a fődbül zördült vóna elő.

Vöszi elő a zsebbeli könyvit, palajbászát, aszondi Durbints sógornak:

- Hova való kend?

- Hát most a népszállóba, - feleli a sógor.

- Hogy hijják kendöt?

Peslantok neki, hogy ne a maga nevit mongya, hát a sógor el is érti oszt aszondi:

- Hogy engöm hogy hínak?

- Kendöt.

- Hát éngöm Göre Gábornak hínak ö. m. a f.

Nevetöm magamba: lyó bolonddá tötte a röndért. De lám a röndér hozzám is lép oszt aszondi:

- Kend is kihágást követött el. Hova való?

- Mondok, ahova a társam.

- Mi a neve?

- A nevem?

- A neve.

- Durbints Pál eskütt.

Beirja a palajbászsal mink tsak nevettyük hazájig götzögtünk ralyta, hogy hogyan rászöttük.

Hát a tsuda verje mög röggelre ott vót a két behívó tzédula a szállásunkon, mög is büntettek bennünket 2-t 2-t korona erejéig.

De májig is mállik tüle az felyem, hogy löhetött ez, mikor mind a ketten úgy elmásítottuk az nevünket.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.